

การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตปริญญาตรี
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
A STUDY OF STUDENTS EMOTIONAL QUOTIENT (EQ)
AT THE FACULTY OF EDUCATION, BURAPHA
UNIVERSITY

วิณี ชิดชิดวงศ์ *

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตาม เพศ สายวิชาที่เรียน และชั้นปี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 - 4 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 610 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข จำนวน

52 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบทางเดียว (One Way ANOVA) และ t-test การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ แบบ q-statistic ของ นิวแมน คูลล์ (Newman-Keuls)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี

* รองศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี

(ควบคุมตนเอง เห็นใจผู้อื่น รับผิดชอบ) ด้านเก่ง (มีแรงจูงใจ ตัดสินและแก้ปัญหา สัมพันธภาพ) และด้านสุข (ภูมิใจตนเอง พอใจชีวิต สุขสงบทางใจ) มีคะแนนอยู่ในช่วงเกณฑ์คะแนนปกติ และสูงกว่าเกณฑ์ปกติ

2. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ เพศชาย และเพศหญิง มีองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ ด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ สายศิลปศาสตร์ และสายวิทยาศาสตร์ มีองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปี ต่างกัน มีองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The purpose of this research was to determine and compare emotional quotient (EQ) of the students of at the Faculty of Education, Burapha University by variables of sex, program of study and year class. The sample in this study composed of 610 students. The instrument was the Emotional Quotient Questionnaire form of the Mental Health Department the Ministry of Public Health. The data was analyzed by means of arithmetic mean, standard deviation, t-test, F-test and q-statistic of Newman-Keuls.

Results

The major finding of this study were as follows :

1. The students of Faculty of Education, Burapha University showed emotional quotient at average level. They had above average scores in the categories : goodness, smartness, and happiness.

2. Emotional Quotient of students of the Faculty of Education between sex were found insignificantly different.

3. Emotional Quotient of students of the Faculty of Education in arts program and science program were found insignificantly different.

4. Emotional Quotient of the students of the Faculty of Education with different year class were found significantly different at .05 level.

ความเป็นมา

แผนอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2543-2557) กำหนดทิศทางการพัฒนาอุดมศึกษาให้เป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงที่มีคุณภาพ สามารถผลิตทรัพยากรมนุษย์ระดับสูงที่มีคุณภาพ ทัดเทียมนานาชาติ และเป็นแหล่งรวมของผู้ทรงคุณวุฒิที่สามารถชี้นำผลักดันและสนับสนุนการพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจที่ตั้งอยู่บนความรู้ (Knowledge based economy) มากยิ่งขึ้น และมุ่งหวังให้สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในประเทศไทย มีระบบเศรษฐกิจที่ตั้งอยู่บนฐานความรู้และนำไปสู่การเป็นสังคมการเรียนรู้ (Learning Society) ที่บุคคลทั้งหมดในชาติมี

ความเชื่อ ความผูกพัน และยอมรับว่าบุคคลจำเป็นต้องผ่านกระบวนการศึกษา การฝึกหัด หรือ การฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการสร้างฐานกำลังคน (work force) ให้มีขนาดที่เหมาะสมเพียงพอต่อการพัฒนาประเทศ (อนุสารอุดมศึกษา, 2543)

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็น การจัดการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาประเทศเพราะสถาบันอุดมศึกษาเป็น สถาบันที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการผลิตบัณฑิต ผู้ที่มีความรู้ในวิชาการชั้นสูง เพื่อออกไป รับผิดชอบภารกิจต่างๆ ของสังคม ไม่ว่าจะเป็นด้าน การเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และ การศึกษา ตลอดจนเป็นผู้นำในหน่วยงานต่าง ๆ ของสังคม ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน จาก ความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาดังกล่าว ทบวงมหาวิทยาลัย (2539 หน้า 1-3) จึงได้กำหนดแผนพัฒนาการศึกษาในการจัดการ ศึกษา โดยระบุวัตถุประสงค์และนโยบายของ การพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ส่วนหนึ่งไว้ว่า มุ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้ มหาวิทยาลัย/สถาบัน สร้างผลิตผลอุดมศึกษาใน การผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ซึ่งถือว่าเป็นเป้าหมาย หลักที่สำคัญของการศึกษา เพราะเป็นการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ของสังคมให้เป็นบุคคลที่มี คุณภาพที่สังคมปรารถนาและการศึกษาที่ดี จะต้อง สร้างให้บุคคลประสบความสำเร็จในการเรียน ความสำเร็จในการประกอบอาชีพ และความสำเร็จ ในชีวิต ในยุคปัจจุบันของสังคมไทย ดังนั้น ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเตรียม

เยาวชนสู่อนาคตไทยที่มีสภาพสังคมและ สิ่งแวดล้อม มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและ สลับซับซ้อนมากขึ้น จากการตรวจสอบวิสัยทัศน์ ของการศึกษาไทยในอนาคต พบว่าจุดมุ่งหมาย ของการศึกษาจะเป็นแบบเดียวกัน จุดมุ่งหมาย ของการพัฒนาสังคม คือการพัฒนาประชากร ให้มีลักษณะครบถ้วน (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์และ คณะ 2538 หน้า 17-203) ที่มีคุณภาพตามที่สังคม ปรารถนา สามารถประสบความสำเร็จทั้งในด้าน ความสำเร็จในการเรียน (study success) ความ สำเร็จในการประกอบอาชีพ (career success) และความสำเร็จในชีวิต (life success) คมเพชร ฉัตรสุกกุล (2542 หน้า 30-31) ได้กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence หรือ Emotional Quotient) ซึ่งปัจจุบันเรียกย่อๆ ว่า EQ มีความสำคัญ ถ้าขาดปัจจัยด้านนี้จะมีผลทำให้ บุคคลประสบปัญหาชีวิต ไม่สามารถสร้างความ สำเร็จได้ เมเยอร์และ สโลเวย์ (Mayer and Salovey, 1997) ได้ให้ความหมายของความฉลาดทาง อารมณ์ซึ่งเป็นคำย่อมาจาก อีโมชันแนล อินเทลลิเจน (Emotional Intelligence) และมีความหมายเป็นทักษะเฉพาะตัวที่ทำให้คนเรา ประสบความสำเร็จ ทั้งในด้านการเรียน การงาน ครอบครัว และชีวิตส่วนตัว เพราะคนที่มีความ ฉลาดทางอารมณ์ คือ คนที่สามารถเข้าใจความรู้สึก ของตนเองและผู้อื่นได้ รู้เขารู้เรา และใช้ข้อมูล เหล่านี้มาชี้นำความคิดการแสดงออกทางอารมณ์ ของตน ดังที่ บาร์ออน (Baron, 1992 อ้างถึงใน Goleman 1998, pp. 370-371) ได้เสนอทฤษฎี เกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ไว้ว่าเป็นชุดของ ความสามารถส่วนตัวด้านอารมณ์ และด้านสังคม

ของบุคคลที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเขาต่อข้อเรียกร้องและแรงกดดันจากสภาพแวดล้อมทั้งหลายได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ จอม ชูช่วย (2542 หน้า 56) ได้ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ว่าเป็นความสามารถหรือศักยภาพของคนแต่ละคนในการที่จะตอบสนองอารมณ์และความต้องการของผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง สามารถรับรู้อารมณ์ของตนเอง พร้อมจัดการไปสู่พฤติกรรมที่เหมาะสมและ เพื่อดึงดูดใจ เดชคง (2542 หน้า 62-64) ได้กล่าวถึงปัญหาอีกอย่างหนึ่งของการศึกษาในปัจจุบันกล่าวคือ การที่ไม่สามารถปลูกฝังจิตใจที่มีให้สามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างเป็นสุข ซึ่งความฉลาดทางอารมณ์ ประกอบด้วยทักษะทางอารมณ์ที่จะช่วยเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้เติบโตตามเป้าหมายสำคัญกล่าวคือ เป็นคนดีมีความสุข ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและมีเป้าหมาย จากการศึกษาด้านจิตวิทยา พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์จะเป็นสิ่งที่นำไปพบกับความสำเร็จในชีวิตอย่างแท้จริง ยิ่งความฉลาดทางอารมณ์เป็นสิ่งที่ฝึกฝนเพิ่มพูนทักษะได้ และส่งผลดีทั้งเด็กและผู้ใหญ่ โดยให้เด็กเติบโตเป็นคนที่มีประสบความสำเร็จทั้งด้านชีวิตส่วนตัวและการทำงาน

ปัจจุบันประเทศไทยอยู่ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 (2544, หน้า 23-37) ในแผน ฯ 9 นี้ มีการดำเนินการต่อเนื่องจากแผน ฯ 8 ในด้านแนวคิดที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา มีการปฏิรูปการศึกษาโดยเน้นกระบวนการพัฒนาและผลิตครูที่มีคุณภาพและคุณธรรม การปรับหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้จริง และสามารถเรียนรู้ได้อย่าง

ต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคนให้มีความสุข สุขภาพแข็งแรง คิดเป็น ทำเป็น มีวิถีชีวิตอย่างมีเหตุผล มีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย ซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อส่วนรวม รวมทั้งสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผสมผสานให้เกิดความสมดุลในการยกระดับคุณภาพชีวิต

มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่ตั้งในส่วนภูมิภาคแห่งแรกที่ได้รับการยกฐานะจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางแสน ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2533 โดยได้ดำเนินการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นไปตามนโยบายของรัฐที่ต้องการกระจายความเสมอภาคและโอกาสทางการศึกษาไปสู่ภูมิภาค เป็นการสกัดกั้นมิให้เยาวชนต้องหลั่งไหลเข้าไปอยู่ในกรุงเทพมหานคร (มหาวิทยาลัยบูรพา. 2537 ข : 30-59) มหาวิทยาลัยเปิดทำการสอนนิสิตในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก คณะศึกษาศาสตร์ เป็นคณะวิชาแรกของมหาวิทยาลัย ที่มีการดำเนินงานตั้งแต่ พ.ศ. 2489 ผลิตบัณฑิตทั้งระดับการศึกษามัธยมศึกษา วิทยาศาสตร์บัณฑิต และระดับบัณฑิตศึกษาด้วยรากฐานที่มั่นคงในวิชาชีพครู และการผลิตบัณฑิตทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีปณิธานที่จะผลิตบัณฑิตที่เป็นผู้มีความรู้ดี มีคุณธรรม นำสังคม (วารสารคณะศึกษาศาสตร์, 2543) โดยจะธำรงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานวิชาชีพ มุ่งบุกเบิกความรู้และความคิดใหม่ทางการศึกษา เพื่อพัฒนาวิชาชีพให้มีความก้าวหน้าสอดคล้องกับการพัฒนาสังคม

ปัจจุบันสภาพสังคมได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพจิตและการปรับตัวของนิสิตที่จะเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพเหมาะสมในการดำเนินชีวิตในสังคมไทยที่มีปัญหาด้านเศรษฐกิจ เป็นต้นเหตุสำคัญอันก่อให้เกิดภาวะเครียดของคนในสังคม จึงเป็นหน้าที่หลักที่สำคัญอีกประการหนึ่งทางมหาวิทยาลัยที่จะต้องให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ ให้แก่นิสิตได้มีโอกาสพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่สำคัญ คือ เก่ง ดี มีสุข ตลอดจนสามารถพึ่งตนเองได้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา และเพื่อเสริมสร้างความพร้อมให้สามารถรับรู้อารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้ อันเป็นการเสริมสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยแยกตามตัวแปรเพศ สายวิชา และชั้นปี

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ และทราบความแตกต่าง ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อการให้คำปรึกษาแก่นิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์เพศชายและนิสิตคณะศึกษาศาสตร์เพศหญิงมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันเป็นรายด้าน

2. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์สาขาวิชาต่างกัน มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันเป็นรายด้าน

3. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ชั้นปีต่างกัน มีความฉลาดทางอารมณ์ต่างกันเป็นรายด้าน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2544 จำนวน 1,158 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปีการศึกษา 2544 ซึ่งได้รับการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 610 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้ามีดังนี้

- 3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variable) ได้แก่

- 3.1.1 เพศ แบ่งเป็น

- 3.1.1.1 ชาย

- 3.1.1.2 หญิง

3.1.2 สาขาวิชา แบ่งเป็น

3.1.2.1 สายศิลปศาสตร์

3.1.2.2 สายวิทยาศาสตร์

3.1.3 ระดับชั้นปี แบ่งเป็น

3.1.3.1 ชั้นปีที่ 1

3.1.3.2 ชั้นปีที่ 2

3.1.3.3 ชั้นปีที่ 3

3.1.3.4 ชั้นปีที่ 4

3.2 ตัวแปรตาม (Dependence variable) ได้แก่ความฉลาดทางอารมณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสำรวจข้อมูลส่วนตัวของนิสิต และแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับอายุ (18-60 ปี) ของกรมสุขภาพจิต

1. แบบสำรวจข้อมูลส่วนตัวของนิสิต ประกอบด้วยเพศสาขาวิชา และชั้นปี โดยจัดรวบรวมเป็นชุดเดียวกับกระดาษคำตอบ แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์

2. แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับผู้ใหญ่อายุ 18 – 60 ปี ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 52 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ คือ

1. ศึกษารายละเอียดวิธีการใช้ การแปลความหมายของแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ และนำแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ไป

ทดลองใช้ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น

2. นำแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ไปทดสอบกับนิสิตคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา และเก็บแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Science – SPSS V.10.0) ตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบให้คะแนนแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ของกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรอิสระที่ต้องการศึกษา คือ เพศ สาขาวิชา และชั้นปี

3. คำนวณค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ตามตัวแปรตามที่ต้องการศึกษา

4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างสาขาวิชา ชั้นปี และเพศ โดยใช้สถิติ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 1 ตัวประกอบ (One-Way Analysis of Variance) ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่แบบ q statistic ของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls)

ผลการศึกษาค้นคว้า

จากการประเมินความฉลาดทางอารมณ์พบว่า

1. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีองค์ประกอบทางอารมณ์ด้านดี (การควบคุมตนเอง เห็นใจผู้อื่น รับผิดชอบ) ด้านเก่ง (มีแรงจูงใจ ตัดสินและแก้ปัญหา สัมพันธภาพ) และด้านสุข (ภูมิใจตนเอง พอใจชีวิต สุขสงบทางใจ) มีคะแนนอยู่ในช่วงคะแนนปกติและสูงกว่าเกณฑ์ปกติ

2. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์เพศชายและเพศหญิง มีองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี ด้านเก่ง ด้านสุข ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านเก่ง นิสิตชายมีแรงจูงใจสูงกว่านิสิตหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ สายวิชาต่างกัน (สายศิลปศาสตร์ และสายวิทยาศาสตร์) มีองค์ประกอบทางความฉลาดทางอารมณ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านสุข นิสิตสายวิทยาศาสตร์มีความภูมิใจในตนเองสูงกว่านิสิตสายศิลปศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีต่างกัน มีองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ตอนที่ 1 เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จากการวิจัยพบว่า การประเมิน

ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี (การควบคุมตนเอง เห็นใจผู้อื่น รับผิดชอบ) ด้านเก่ง (มีแรงจูงใจ ตัดสินและแก้ปัญหา สัมพันธภาพ) และด้านสุข (ภูมิใจตนเอง พอใจชีวิต สุขสงบทางใจ) มีคะแนนในช่วงเกณฑ์ปกติและสูงกว่าเกณฑ์ปกติเกือบทุกด้าน แสดงว่า นิสิตคณะศึกษาศาสตร์มีความสามารถในการปรับตนเองให้เข้ากับสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข เข้าใจอารมณ์และปัญหาของสังคมในแง่มุมต่างๆ มีความสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี กิบส์ (Gibbs, 1995 pp. 24-31) สโลเวย์ เมเยอร์ (Salovey and Mayer, 1992) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้มีความฉลาดทางอารมณ์ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการรับรู้และแสดงอารมณ์ออกมาได้อย่างเหมาะสม เข้าใจและสร้างความรู้สึกที่ดีที่เกื้อกูลความคิดได้ เข้าใจอารมณ์และกระบวนการของอารมณ์ได้ดี คิดใคร่ครวญและควบคุมอารมณ์ได้ดีในทางส่งเสริมสุขภาพจิตและเขavnปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับที่คูเปอร์ และชาวาฟ (วีระวัฒน์ ปิ่นนิคามย์ 2542 หน้า 30-31) ได้ยืนยันว่าคือความสามารถของบุคคลที่จะรับรู้เข้าใจ และประยุกต์ใช้พลังการรับรู้จักอารมณ์ นอกจากนี้ โกลแมน (Goleman, 1998) ได้กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ คือความสามารถในการตระหนักรู้ตัวความรู้สึกของตนเองและของผู้อื่น เพื่อการสร้างแรงจูงใจในตนเอง บริหารจัดการอารมณ์ต่าง ๆ ของตนและอารมณ์ที่เกิดจากความสัมพันธ์ต่าง ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่กรมสุขภาพจิตกระทรวงสาธารณสุข (2543 หน้า 55) ได้กล่าวไว้ว่าความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง

การใช้ความสามารถทางอารมณ์ในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ และมีความสุข ซึ่งประกอบด้วย ดี เก่ง และสุข ดีหมายถึงความสามารถในการควบคุม อารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจ ผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม เก่งหมายถึงความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น และสุข หมายถึงความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ซอลัดคา ขวัญเมือง (2542, บทคัดย่อ) ซึ่งได้ทำวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง พบว่านักศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของสายสุนีย์ สุครุเทมีย์ (2543, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาเปรียบเทียบเขว่นปัญญา กับเขว่นอารมณ์ของวิศวกร ครู พยาบาล นักร้อง และพระสงฆ์ ที่ประสบความสำเร็จผลการวิจัยพบว่า ครูมีระดับเขว่นอารมณ์อยู่ในระดับสูง และเขว่นอารมณ์สามารถมีส่วนร่วมในการทำนาคความสำเร็จของบุคคลได้ จากผลการวิจัยแสดงว่านิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีความสามารถทางอารมณ์สูง ซึ่งสอดคล้องกับ โกลแมน (Goleman, <http://eqi.org.pare.htm> 18/3/42) ได้ทำการวิจัยความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน เสนอลักษณะของเด็กที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง 10 ประการ ดังนี้ คือ เน้นผู้เรียนที่มีปัญหาด้านพฤติกรรมน้อย มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง สามารถอดทนต่อ

แรงกระตุ้นทางอารมณ์ของเพื่อน ๆ ได้ เป็นผู้ที่มีอารมณ์รุนแรงน้อย รู้จักเอาใจใส่ใจเขาใจเรา สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งได้ดีสามารถหลีกเลี่ยงข้อผูกมัดพฤติกรรมที่มีภัยต่อตนเองได้ดี มีเพื่อนมาก สามารถควบคุมแรงกระตุ้นทางอารมณ์ได้ดีและสามารถหน่วงเหนี่ยวการแสดง ความพึงใจของตนเองได้ดี และเป็นผู้ที่มีความสุข มีสุขภาพดีและประสบความสำเร็จสูง อาชีพครู เป็นอาชีพที่ต้องการผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ สูงกว่าอาชีพอื่น ๆ อีกหลายอาชีพ หรือกล่าวได้ว่า ผู้ที่ประกอบอาชีพครูให้ประสบความสำเร็จ จะต้องเป็นผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง (Caruso, [http:// www.virtent. com/ci/carrers.himl](http://www.virtent.com/ci/carrers.himl). 9/3/42) ซึ่งสอดคล้องกับแนวนโยบายของคณะศึกษาศาสตร์ (ฉลอง ทับศรี 2543, คำนำ) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาที่เน้นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของความเจริญ ความรุ่มเย็นความสงบสุขของสังคม จึงดำเนินการให้มีการจัดการเรียนการสอน โดยมุ่งหวังว่าผู้ที่เข้าเรียนในคณะศึกษาศาสตร์แล้ว จะได้รับการสร้างสรรค์ พัฒนาให้เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติในระดับสากล โดยมุ่งคาดหวังว่าถ้าบัณฑิตที่จบจากคณะศึกษาศาสตร์ไปเป็นนักวิชาการ ก็จะเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเชิงวิชาการ ด้านวิชาชีพครู และวิชาชีพอื่น ๆ มีความใฝ่รู้มีความชาญฉลาดในการนำความรู้ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่การดำรงชีวิตและสังคม ถ้าบัณฑิตของคณะศึกษาศาสตร์เป็นครู หรือบุคลากรทางการศึกษา ก็คาดหวังว่า เขาผู้นั้น จะมีความเพียบพร้อมในความเป็นครู เป็นผู้นำทางการศึกษา มีจิตสำนึกในความเป็นครู ยึดมั่นใน

มาตรฐานและจรรยาวิชาชีพ ผดุงไว้ซึ่งเกียรติและ ศรัทธาต่อวิชาชีพ เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม คณะศึกษาศาสตร์มุ่งหวังว่านิสิตทุกคนของคณะศึกษาศาสตร์จะมีโลกทัศน์ที่ดีและกว้างไกล ยึดมั่นในหลักการ เหตุผล คุณธรรม มีบุคลิกภาพ เจตคติ ค่านิยมที่ดีตามแบบอย่างวัฒนธรรมและ เป็นพลเมืองดีของโลก ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญา มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ว่าสร้างเสริมปัญญา ใฝ่หาความรู้ คู่คุณธรรม ชี้นำสังคม (โครงการ บัณฑิตอุดมคติไทย 2544) พรณี บุญประกอบ (2542 หน้า 2) ได้กล่าวถึงการเสริมสร้าง EQ ของครู โดยที่ครูสามารถฝึกฝนตนเองเพื่อ เสริมสร้าง EQ ได้ โดยการที่ตระหนักรู้ถึงอารมณ์ ของตนเอง มีการจัดการกับอารมณ์ของตนเอง มีการสนใจตนเอง ตระหนักรู้ถึงอารมณ์ผู้อื่น และการมีทักษะทางสังคม ในด้านการฝึกการ สื่อสาร ฝึกแสดงความคิดเห็นผู้อื่น เมื่อฝึกฝน ตนเองอยู่เสมอก็จะมีผลต่อการแสดงพฤติกรรม ของครู ซึ่งจะมีผลต่อการรับรู้และอารมณ์ของ นักเรียน และนิสิตนักศึกษา

ตอนที่ 2 นิสิตคณะศึกษาศาสตร์เพศชาย กับเพศหญิงมีองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ ด้านดี ด้านเก่งและด้านสุขแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน แสดงว่านิสิตคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา เพศชายและเพศหญิงมีองค์ประกอบความ ฉลาดทางอารมณ์ดังที่กรมสุขภาพจิตได้กล่าวไว้คือ (ด้านดี) มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม (ด้านเก่ง) มีความ สามารถในการรู้จักตนเองมีแรงใจ สามารถ

ตัดสินใจแก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมี ประสิทธิภาพ รวมทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นและ (ด้านสุข) มีความสามารถในการดำเนินชีวิต อย่างเป็นสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัตรฤดี สุกปลั่ง (2543, บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาเพื่อ พยากรณ์คุณภาพของการให้บริการจากบุคลิกภาพ และเชาวน์อารมณ์ ผลจากการวิจัยพบว่า เพศ ไม่มีผลต่อคุณภาพการให้บริการของพนักงาน ส่วนหน้าและโกลแมน (Goleman, 1998) เชื่อว่า โดยภาพรวมแล้ว EQ ของชายและหญิงไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ สายวิชาศิลปศาสตร์และสายวิชาวิทยาศาสตร์ มี องค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตาม สมมติฐานการวิจัย แสดงว่านิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ทั้งในสายวิชาศิลปศาสตร์ และสายวิชาวิทยาศาสตร์ มีองค์ประกอบความ ฉลาดทางอารมณ์ทั้งสายศิลปศาสตร์ และสาย วิทยาศาสตร์ มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ มาตรฐาน และสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน มีความรู้ ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ รู้จักอารมณ์ และแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม เห็นใจผู้อื่น เข้าใจและยอมรับผู้อื่น รับผิดชอบ รู้จักให้ รู้จักรับ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความสามารถในการรู้จักตนเองและมีแรงใจ สร้างขวัญและกำลังใจ ให้ตนเองได้รับรู้และ เข้าใจในการตัดสินใจแก้ปัญหา มีการสร้าง สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น มีความสามารถในการ ดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข มีความภาคภูมิใจ ในตนเอง พึงพอใจชีวิต และมีความสงบทางใจ

(กรมสุขภาพจิต, 2543) ซึ่งเป็นไปตามปรัชญาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่ว่ามีความรู้ดี มีคุณธรรม นำสังคมและสอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของมหาวิทยาลัยบูรพาที่ว่ามีความใฝ่รู้และสามารถ ที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดชีวิต มีความสามารถ ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร มีคุณธรรม จริยธรรมในตน ในวิชาชีพ และในสังคม โดยสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ มีความรู้ความสามารถอย่างลึกซึ้งตามสาขาวิชาชีพ มีคุณลักษณะความเป็นผู้นำและมีโลกทัศน์ ที่กว้างไกล มีสมรรถภาพ และสุขภาพที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อการรักษาสมดุลของสังคมและสิ่งแวดล้อม มีศักยภาพในการใช้ปัญญาเพื่อคิดแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ มีทักษะการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ และมีสุนทรีย์อารมณ์ตระหนักใน คุณค่าของวัฒนธรรมที่หลากหลาย และดำรง รักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรม (วารสารคณะศึกษาศาสตร์, 2543)

ตอนที่ 4 นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยแสดงว่านิสิตชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 มีองค์ประกอบทางอารมณ์ ด้านดี ด้านเก่งและด้านสุขแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักษณะ แพทยานันท์ (2542, บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การสนับสนุนทางสังคมและความผาสุกทางจิตวิญญาณกับ เชาวน์อารมณ์ของนิสิตพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล

สังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่าตัวแปรระดับชั้นปีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ เชาวน์อารมณ์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จินตนา ยูนิพันธ์ (2534, บทคัดย่อ) เสนอว่า เมื่อนักศึกษาเรียนอยู่ในชั้นปีที่สูงขึ้น มีวุฒิภาวะมากขึ้นก็ย่อมที่จะปรับตัวในการเรียนรู้วิธีปฏิบัติเพื่อให้ตนเกิดความรู้สึกมั่นคงพึงพอใจ วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2542) เสนอว่ามนุษย์ทุกคนมีภาวะอารมณ์พื้นฐานเหมือนกันแต่มีระดับที่แตกต่างกัน เชาวน์อารมณ์ของบุคคลในช่วงวัยที่แตกต่างกันอาจมีระดับ เชาวน์อารมณ์ที่แตกต่างกันในบุคคลเดียวกันเนื่องจาก การศึกษาอบรม อายุและประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้นตามระดับอายุ ดังนั้นนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่เรียนอยู่ในระดับชั้นปีต่างกัน จะได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ไปด้วยตามหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมของสถาบัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผลจากการวิจัยพบว่า นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ชั้นปีที่ 4 และปีที่ 1 มีองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ในด้านความเห็นใจผู้อื่น ความรับผิดชอบ ด้านการตัดสินใจแก้ปัญหา และด้านความสุข มากกว่านิสิตคณะศึกษาศาสตร์ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 2 ควรมีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์กับนิสิตชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 2 ให้มากขึ้น เพราะคนที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงคือคนที่สามารถปรับตนเองให้เข้ากับสังคม

และอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข เข้าใจอารมณ์ และปัญหาสังคมในแง่มุมต่างๆ มีความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างดี

2. มหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษา มีอิทธิพลมากที่สุดต่อชีวิตของนิสิต นักศึกษา เพราะสถาบันการศึกษามีส่วนช่วยในการพัฒนา นิสิต นักศึกษาให้มีความฉลาดทางอารมณ์ มีความรับผิดชอบ มีความสามารถควบคุมตนเอง และมีคุณธรรม ปรับตัวเองให้เข้ากับสังคม ซึ่งนักศึกษาอยู่ในช่วงวัยที่จะพัฒนาได้สูงสุด สถาบันการศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง จึงควรจัดสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ นิสิต

นักศึกษามีพัฒนาการสูงสุด เพราะความฉลาดทางอารมณ์ ไม่ได้ถูกกำหนดจากพันธุกรรม แต่เกิดจากการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

1. ควรทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตนักศึกษา ในระดับมหาวิทยาลัย

2. ควรมีการสร้างแบบทดสอบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น เด็กอนุบาล

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2543). **อีคิว : ความฉลาดทางอารมณ์**, 30-31. สำนักพัฒนาสุขภาพจิต.
- คมเพชร ฉัตรสุกกุล, ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2544) **วิจัยการสร้างมาตรฐานประเมินและปกติวิสัยของความฉลาดทางอารมณ์สำหรับวัยรุ่นไทย**. ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยบูรพา. (2544). **โครงการบัณฑิตอุดมศึกษาไทย**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จอม ชุ่มช่วย. (2542, กรกฎาคม). ความฉลาดทางอารมณ์ : Emotional Intelligence. **การศึกษานานาชาติ**, 1(3), 56-62.
- จินตนา ยูนิพัฒน์. (2534). **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านสุขภาพจิตของประชาชนไทยภาคกลาง**. โครงการวิจัยพฤติกรรมสุขภาพเพื่อพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ทุนสนับสนุนโดย อสยของค์การอนามัยโลก.
- ฉัตรฤดี สุกปลั่ง. (2543). **ผลของบุคลิกภาพและเขว่นอารมณ์ที่มีต่อคุณภาพของการให้บริการตามการรับรู้ของหัวหน้างานของพนักงานส่วนหน้าของโรงแรมชั้นหนึ่งในกรุงเทพมหานคร**. ปริญญานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ฉลอง ทับศรี. (2543). **คู่มือการศึกษาหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตต่อเนื่อง 2 ปี สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษาและสาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมศึกษา**. ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. อัดสำเนา.
- ช่อลัดดา ขวัญเมือง. (2542). **การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ**. พิษณุโลก : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ทศพร ประเสริฐสุข. (2542, สิงหาคม). ความฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษา. **วารสารพฤติกรรมศาสตร์**, 19-35.
- เทอดศักดิ์ เดชคง. (2541, ตุลาคม). จิตวิทยา : พุทธศาสนากับอีคิว. **พีเพิลรายปักษ์**, 10(107), 84.
- _____. (2542). **ความฉลาดทางอารมณ์** (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : มติชน.
- พรรณี บุญประกอบ. (2542, สิงหาคม). อีคิวในแนวพุทธศาสนา. **วารสารพฤติกรรมศาสตร์**, 5(1), 7-13.
- มหาวิทยาลัยบูรพา. (2537). **คู่มือการศึกษาปีการศึกษา 2532**. ชลบุรี : กองบริการการศึกษา.
- วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. (2542). **เขว่นอารมณ์ (EQ) : ดัชนีวัดความสุขและความสำเร็จของชีวิต**.

กรุงเทพ ฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.

สายสุณีย์ สุกรเดมีย์. (2543). ศึกษาเปรียบเทียบเขวอนปัญญากับเขวอนอารมณ์ของวิศวกร ครู นักร้อง และพระสงฆ์ที่ประสบความสำเร็จ. ปรินญานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต. (2543). สุขภาพจิตดีด้วยEQ. รายงานการประชุมวิชาการ สุขภาพจิตปี 2543. 66-90.

Baron, R.. (1997). **The Emotional Quotient Inventory (EQ-1) : Technical Manual.** Toronto, Canada : Multi-Health Systems.

Gibbs, N.. (1995, October). The EQ factor. **Time**, 9, 24-31.

Goleman, D.. (1998). **Working with emotional intelligence.** New York : Bantam Books.

สรุปจำนวนนิสิตชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2546

จำแนกตามเอกวิชา (193)

สาขาวิชาเอก	จำนวนนิสิต	เพศ	
		ชาย	หญิง
การศึกษาปฐมวัย	25	1	24
การประถมศึกษา	36	4	32
ภาษาไทย	15	2	13
ภาษาอังกฤษ	19	5	14
วิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์	10	3	7
วิทยาศาสตร์ – เคมี	6	3	3
วิทยาศาสตร์ – ชีววิทยา	20	8	12
วิทยาศาสตร์ – ฟิสิกส์	2	2	-
สังคมศึกษา	22	7	15
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	38	30	8
รวม	193	65	128